

Raadsvoorstel

Verantwoordelijk portefeuillehouder(s)
Datum raadsbehandeling
Zaaknummer

P.M. Joosten-Wesselius
29 januari 2026
1921132

Onderwerp: Aanbevelingen rekenkameronderzoek kostenontwikkeling jeugdhulp Moerdijk

Voorgesteld besluit

De negen aanbevelingen uit het rekenkamerrapport kostenontwikkeling jeugdhulp Moerdijk integraal over te nemen. Deze negen aanbevelingen bestaan uit vijf aanbevelingen voor de gemeenteraad en vier aanbevelingen voor het college, te weten:

Aanbevelingen voor de gemeenteraad

1. Verzoek het college in het verlengde van dit onderzoek in beeld te brengen wat voor de gemeente Moerdijk de belangrijkste beïnvloedingsmogelijkheden zijn wat betreft het terugdringen van de kosten voor jeugdhulp, en bespreek deze analyse in de gemeenteraad.
2. Ontwikkel op basis van deze analyse gezamenlijk met het college een gedragen kader (normenkader) voor de uitvoering van de jeugdhulp met daarbij in elk geval aandacht voor de elementen waar de invloed van gemeenten op jeugdbeleid ligt:
 - de positionering van de toegang (taken en rol in het jeugdstelsel)
 - de indicering door de toegang en het lokaal contractmanagement
 - de samenwerking met verwijzers
 - de ontwikkeling van collectieve en alternatieve oplossingen in de (domeinoverstijgende) sociale basis
 - de inrichting van partnerschap met ketenpartners en het gezamenlijk leren op strategisch, tactisch en operationeel niveau
 - de regionale samenwerking rond jeugdhulp.
3. Verzoek het college in beeld te brengen op welke wijze de raad kan worden geïnformeerd over de voortgang van de onderwerpen in het normenkader, met aandacht voor relevante kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren.
4. Besluit over de wijze (inhoud, vorm, frequentie) van informatievoorziening aan de raad over het volgen, verantwoorden en duiden van de uitvoering van de onderwerpen in het normenkader.
5. Organiseer minstens een keer per jaar een leersessie van raad en college gericht op het gezamenlijk delen en duiden van de voortgang van de uitvoering, eventueel met ketenpartners en cliëntvertegenwoordiging.

Aanbevelingen voor het college

6. Ga in gesprek met de ambtelijke top over congruentie en focus in de doelen van het jeugdbeleid op politiek-bestuurlijk, strategisch, tactisch en operationeel niveau. Wij bevelen u aan om in gesprek te gaan over de gelijkgerichtheid op verschillende niveaus: in de opdracht aan het college, de opdracht aan de ambtelijke top en de opdracht aan teammanagers in de toegang – en de zaken waarnaar wordt gekeken voor voortgang en verantwoording. Monitoring kan op verschillende niveaus zowel kwalitatief (periodiek gesprek, steekproeven) als kwantitatief (select aantal KPI's) vorm krijgen.
7. Versterk de regie op lokaal contractbeheer. Vertaal daartoe lokale beleidswensen en doelstellingen expliciet in concrete afspraken met zorgaanbieders en ketenpartners, en geef aanvullend op het regionaal contractmanagement ook lokaal contractmanagement vorm in de dagelijkse praktijk.
8. Zorg ervoor dat toegangsmedewerkers geëquipeerd zijn om te werken volgens de bedoeling en de gemaakte (regionale) afspraken, en om daarin ook zorgaanbieders en ketenpartners mee te nemen.

9. Bevorder nauwe samenwerking tussen de gemeentelijke toegang en verwijzers, met name met de jeugdbescherming, om hun verwijsgedrag beter te laten aansluiten bij het lokale beleid en zo meer grip te krijgen op instroom en zorgwaarde. Evalueer, gezamenlijk met verwijzers, de verwijsstromen regelmatig, bijvoorbeeld via steekproeven.

Publiekssamenvatting

Sinds de invoering van de Jeugdwet is de gemeente Moerdijk verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Ondanks inzet op preventie en lokale voorzieningen stijgen de kosten structureel. De gemeenteraad ervaart beperkt grip op deze ontwikkeling. Naar aanleiding van de door de gemeenteraad aangenomen motie van 4 december 2024 heeft de rekenkamer daarom een onafhankelijk onderzoek laten uitvoeren naar de kostenontwikkeling, de beïnvloedingsmogelijkheden van de gemeente en de sturingsrol van raad en college. Het onderzoek combineert documentanalyse, interviews en een trendanalyse van kosten en cliëntstromen. De centrale vraag is of de jeugdhulp doelmatig wordt uitgevoerd en hoe de raad hierop effectief toezicht kan houden. De uitkomsten van dit onderzoek zijn vervat in een negental aanbevelingen.

Inleiding

Sinds de invoering van de Jeugdwet in 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de organisatie en financiering van jeugdhulp. Deze decentralisatie had als doel de zorg dichter bij het kind en het gezin te organiseren en efficiënter en effectiever uit te voeren. In de gemeente Moerdijk is sindsdien sprake van een structurele stijging van de kosten voor jeugdhulp. Tegelijkertijd ontbreekt het de gemeenteraad aan voldoende zicht op de doelmatige inzet van de beschikbare middelen. Hoewel er binnen de gemeente en regio monitoring plaatsvindt, is er geen sprake van onafhankelijk onderzoek naar de jeugdhulp. De gemeenteraad heeft daarom door middel van een aangenomen motie de gemeentelijke rekenkamer verzocht een onafhankelijk onderzoek uit te voeren naar deze kostenontwikkeling. De uitkomsten van dit onderzoek zijn vertaald in een negental aanbevelingen teneinde de beheersing te verbeteren en de invloed van de raad hierop te versterken.

Beoogd effect

De uitkomsten van dit onderzoek zijn vertaald in een negental aanbevelingen teneinde de beheersing te verbeteren en de invloed van de raad hierop te versterken.

Kanttekeningen en vervolg

Het vaststellen van de aanbevelingen op zich is niet voldoende om de raad ook daadwerkelijk in positie te brengen. Het college heeft in zijn bestuurlijk wederhoor aangegeven hoe de aanbevelingen opgepakt zullen worden en zal over de opvolging hiervan jaarlijks rapporteren overeenkomstig artikel 185a Gemeentewet. Daarnaast is het aan de raad om zijn controlerende taak te vervullen door het college blijvend te bevragen op dit thema en de opvolging van de aanbevelingen kritisch te volgen.

Voor wat betreft de aanbevelingen aan de gemeenteraad is het aan de raad zelf om hiermee aan de slag te gaan. Over de opvolging van deze aanbevelingen zal de gemeenteraad jaarlijks rapporteren in het jaarverslag van de auditcommissie overeenkomstig de verordening gemeentelijke rekenkamer Moerdijk.

Middelen

N.v.t.

Bijlagen

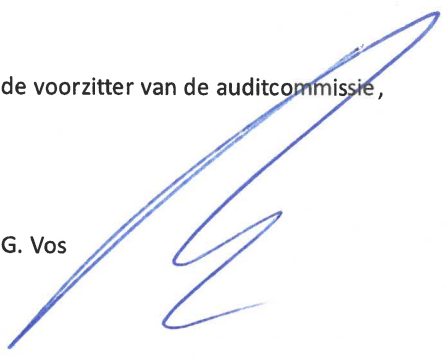
- Bijlage 1: Aanbiedingsbrief rekenkamerrapport kostenontwikkeling jeugdhulp Moerdijk
Bijlage 2: Rapportage rekenkameronderzoek kostenontwikkeling jeugdhulp Moerdijk

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen met de griffier via e-mail griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 20 januari 2026,

de voorzitter van de auditcommissie,

G. Vos

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, sweeping loop followed by a smaller, more intricate flourish.

RAADSBSLUIT

Raadsvergadering van 29 januari 2026

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het rekenkamerrapport over de kostenontwikkeling van jeugdhulp in de gemeente Moerdijk, zoals opgeleverd door de gemeentelijke rekenkamer Moerdijk.

gelet op:

- Artikel 14 van de Verordening gemeentelijke rekenkamer Moerdijk
- Artikel 185a van de Gemeentewet

BESLUIT

De negen aanbevelingen uit het rekenkamerrapport kostenontwikkeling jeugdhulp Moerdijk integraal over te nemen. Deze negen aanbevelingen bestaan uit vijf aanbevelingen voor de gemeenteraad en vier aanbevelingen voor het college, te weten:

Aanbevelingen voor de gemeenteraad

1. Verzoek het college in het verlengde van dit onderzoek in beeld te brengen wat voor de gemeente Moerdijk de belangrijkste beïnvloedingsmogelijkheden zijn wat betreft het terugdringen van de kosten voor jeugdhulp, en bespreek deze analyse in de gemeenteraad.
2. Ontwikkel op basis van deze analyse gezamenlijk met het college een gedragen kader (normenkader) voor de uitvoering van de jeugdhulp met daarbij in elk geval aandacht voor de elementen waar de invloed van gemeenten op jeugdbeleid ligt:
 - de positionering van de toegang (taken en rol in het jeugdstelsel)
 - de indicering door de toegang en het lokaal contractmanagement
 - de samenwerking met verwijzers
 - de ontwikkeling van collectieve en alternatieve oplossingen in de (domeinoverstijgende) sociale basis
 - de inrichting van partnerschap met ketenpartners en het gezamenlijk leren op strategisch, tactisch en operationeel niveau
 - de regionale samenwerking rond jeugdhulp.
3. Verzoek het college in beeld te brengen op welke wijze de raad kan worden geïnformeerd over de voortgang van de onderwerpen in het normenkader, met aandacht voor relevante kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren.
4. Besluit over de wijze (inhoud, vorm, frequentie) van informatievoorziening aan de raad over het volgen, verantwoorden en duiden van de uitvoering van de onderwerpen in het normenkader.
5. Organiseer minstens een keer per jaar een leersessie van raad en college gericht op het gezamenlijk delen en duiden van de voortgang van de uitvoering, eventueel met ketenpartners en cliëntvertegenwoordiging.

Aanbevelingen voor het college

6. Ga in gesprek met de ambtelijke top over congruentie en focus in de doelen van het jeugdbeleid op politiek-bestuurlijk, strategisch, tactisch en operationeel niveau. Wij bevelen u aan om in gesprek te gaan over de gelijkgerichtheid op verschillende niveaus: in de opdracht aan het college, de opdracht aan de ambtelijke top en de opdracht aan teammanagers in de toegang – en de zaken waarnaar wordt gekeken voor voortgang en verantwoording. Monitoring kan op verschillende niveaus zowel kwalitatief (periodiek gesprek, steekproeven) als kwantitatief (select aantal KPI's) vorm krijgen.
7. Versterk de regio op lokaal contractbeheer. Vertaal daartoe lokale beleidswensen en doelstellingen expliciet in concrete afspraken met zorgaanbieders en ketenpartners, en geef aanvullend op het regionaal contractmanagement ook lokaal contractmanagement vorm in de dagelijkse praktijk.

8. Zorg ervoor dat toegangsmedewerkers geëquipeerd zijn om te werken volgens de bedoeling en de gemaakte (regionale) afspraken, en om daarin ook zorgaanbieders en ketenpartners mee te nemen.
9. Bevorder nauwe samenwerking tussen de gemeentelijke toegang en verwijzers, met name met de jeugdbescherming, om hun verwijsgedrag beter te laten aansluiten bij het lokale beleid en zo meer grip te krijgen op instroom en zorgwaarte. Evalueer, gezamenlijk met verwijzers, de verwijsstromen regelmatig, bijvoorbeeld via steekproeven.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 29 januari 2026,
de griffier, de voorzitter,

H.M. Vonk-Schenkel

A.J. Moerkerke